

1862-12-18

AFSENDER

Titus Schouw

MODTAGER

Georgia Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Generel kommentar:

Læsevejledning

Brevet er transskriberet fortløbende

Foto 1 viser side 4 og 1

Foto 2 viser side 2-3

Foto 3 viser side 8 og 5

Foto 4 viser side 6-7

Foto 5 viser side 12 og 9

Foto 6 viser side 10-11

Foto 7 viser side 16 og 13

Foto 8 viser side 14-15

Foto 9 viser side 17

Foto 10 viser side 18

Afsendersted:

På havet syd for Aden

Arkivplacering:

Mappe 5 nr. 55

DOKUMENTINDHOLD

Titus Schouw har måttet aflyse sin tur til Australien og er stedet taget til Mauritius og skal videre til Sri Lanka (Ceylon). Det har taget 20 dage at sejle fra Afrika til Mauritius. Titus Schouw beskriver befolkningen på Mauritius, som er overvejende indisk. Han beskriver de få hvide franskmænd, som han finder "dovne".

Fra Mauritius sejler de over Seychellerne til Aden i i Yemen.

TRANSSKRIFTION

Mappe 5

Brev nr. 55

D. 18de December 1862

200 Miil syd for Aden

ombord i Dampskibet Nepaul

Kjære G! Det blev ikke Australien jeg kom til dengang, vi have forandret Reisen og gaa nu til Ceylon. Men jeg vil begynde hvor jeg slap. Vi seilede fra Africa til Mauritius i 20 Dage, der er ikke meget at fortælle om en saadan Reise, vi gik syd paa til den 41de Bredegrad hvor vi fik vestlig Vind, som førte os til 60 o Ø.L. derfra

●2●

gik vi lige Nord paa; jeg kan benytte P. Møllers Ord til at beskrive Søturen: "Vhalen kold og dum ved Skibet snøfter" o.s.v. thi det var omtrent alt hvad vi oplevede; thi det kan neppe have nogen Interesse for Dig, at vi den 10de [Nobr] f:Ex: havde Vindstille, eller at det den 15de om Aftenen blæste op til hvad Sømanden kalder en stærk Brise; men hvad vi paa Land kalde en forrygende Storm; i det Mindste dandsede vi

●3●

hen over Bølgetoppene med en Fart af 11 a 12 Miil [Sømiil] i Timen og havde kun et rebet Topseil oppe. Alle disse Ting kan næppe mere Dig og andet er der ikke at fortælle om en Søtour. Den hengaar i en kjedsommelig Eensformighed, hvor Maaltiderne blive til Dagens Hovedbegivenheder. Øen Mauritius, hvor vi vare i 10 Dage, er en venlig og malerisk Øe indenfor Vendekredsene, høie smukke skovbevoxede Bjerge bedække hele Øen.

●4●

I Dalene og op ad Bjergenes Sider ligger Sukkerplantagerne med tilhørende Møller, og smukke Villaer, i frodige Haver og smaa Lunde. Vegetationen er ganske tropisk, Kokospalmer, Kaalpalmer, Dadelpalmen,

Brødfrugttræet, Mangoen og naturligvis mange andre jeg har glemt eller aldrig kjendt, vare i utrolig Rigdom overalt paa Øen. Hovedstaden er Port Louis, det er en ganske net By; men største Part af den er umaadelig snavset, da Hovedmassen af Befolkningen er sort, det vil sige ikke

●5●

Negere men Indiere. Næsten alle Husene ere af Træ og udenpaa og ofte ogsaa indeni meget støvede. De bedre Huse ere store og luftige omgivne af en lille Have; men i største Parten af Gaderne ere Husene smaa, pakkede tæt sammen og lidt usle og forfaldne. Havnen er meget god, altid fuld af Skibe, og det er meget livligt at see Idierne i deres brogede Dragter myldre omkring, og gjøre en forfærdelig øredøvende Larm, medens de transportere Sukkersækkene til Havnen og ud i Skibene. De synge en

●6●

eiendommelig Melodi, naar de løfte Sukkersækkene paa og af Vognene. Smukt er det om Morgenens tidlig at gaa til Torvet og see Livet der. Der findes alle Øens Frugter i en uendelig Rigdom, Cocosnødden, Brødfrugten, Ananasen, Mangoen, der smager som en Gulerod dyppet i Terpentin (jeg holder meget af den) den indiske Frugt hvis Navn jeg har glemt; men som ligner et stort Jordbær, tager man Skallen af ligner den et Vibeæg, og den smager som et Løg. Der er fuldt op af allehaande Grøn[overstreget: d]sager, der er Æg, levende

●7●

Høns, Ænder og Gjæs, en Rigdom af Kjød o.s.v. Den morsomste Deel af Torvet er der hvor Fisken sælges; man finder meer en hundrede forskellige Arter af de snurrigste Fisk. De deiligste Farver seer man her paa Fiskene, nogle mørkeblaa som Havet, andre grønne eller rosenrøde, nogle ere brune med mørke Pletter, andre glindse som Sølv. Eet Sted ligger en Skilpade og spræller, skjønt de have skaaret det Halve af den; et andet Sted findes Reier saa store som smaa Krebs, umaadelige Hummer, Blækspruttere og en Rigdom af

●8●

allehaande Muslinger; det er som man gik i et Museum for Fisk. Imellem alle disse snurrige Ting myldrer der af Mennesker, maaaske endnu snurrigere end alt det andet. Der er den lille men velskabte I|n|dier med sit smukke glindsende blaasorte Haar, klædt i lette, hvide eller brogede Tøier, med Turban om Hovedet. Den indiske Quinde svøbt i et rødt Gevandt med store smukt udarbejdede Guldringe i Næsen og Ørene og det lange Haar bundet op i en Knude i Nakken; ret smukke nogle af dem men alle med Tænder og

●9●

Læberne ganske rødbrune af Betel. Børnene af denne Rase baade Piger og Drengene ere i Reglen meget smukke; men de voxte dem stygge. Hist og her seer man Folk hvis Uldhaar tyder paa Africansk Blod; men de ere ikke hyppige og i Reglen have de en Deel hvidt Blod i dem. Chinesere seer man ikke saa faa af; de sidde i deres aabne Boder med en lange Pidsk enten hængende ned ad Ryggen eller snurret om Hovedet under Hatten.

Den hvide Befolkning er næsten udelukkende fransk.

●10●

Øen var nemlig fransk indtil Begyndelsen af dette Aarhundrede. Man seer kun faa Hvide paa Gaden, Damerne ere for lade til at gaa, har de Vogn kjøre de har de ingen sætte de dem ud om Aftenen paa Verandaen, og finde det meer en Motion nok. Følgen heraf er naturligvis at de tidligt blive fede og endnu lavere. Øen er bekjendt for sine smukke Damer, jeg saa ingen, men jeg saa i det Hele taget kun faa.

Her er en ganske god

●11●

Opera, med enkelte smukke Manfolkestemmer iblandt. Damerne ere alle for fede og dovne til at synge godt. Dovenskab er i det Hele meget grasserende paa Øen; i Hotellet hvor vi boede vrimlede der af Tjenestefolk som alle hjalp hverandre med at bestille ingenting; og Verten foregik dem med at glimrende Eksempel, naar han havde havt den uhyre Anstrengelse at sidde paa Altanen 2 a 3 Timer var han nød til at vederqvæge sig med en lille

●12●

Søvn paa en Time eller to, og Opvarterne glemte ikke at følge hans Exempel. Det Morsomste ved det Hele var, at de Alle lede af den Illusion, at de vare uhyre virksomme, eller at faa Mennesker førte at [overstreget:?] større Trælleliv.

En historisk Mærkværdighed findes her paa Øen, nemlig Poul og Virginies Grav; men jeg antager ikke Du er sentimental nok til at skjønnere paa en Beskrivelse af samme. Desuden er jeg bange for at ●13●

Rygtet taler Sandhed, naar det siger at Graven er lavet paa Speculation af en Mand som i sin Tid tjente sig en lille Formue ved den.

Vi opgave nu at tage til Australien af forskellige ligegyldige Grunde, og toge med Dampskibet [?Nepaul] fra Mauritius for over Aden at tage til Ceylon, hvor der skal være udmærket Jagt. I morgen antager jeg at vi skal være i Aden; vi have

●14●

havt en meget Behagelig Tour deiligt Veir, godt Skib og nette [overstreget: med] Pasagere. Først anløbe vi Burbon en Ø som tilhøre Frankrig, og som i Eet og alt ligner Mauritius, vi vare kun i Land en halv Dag.

Dernæst [overstreget: ?] anløb vi Sychellerne, nogle Smaaøer omtrent under Linien; Captainen vilde ikke tillade os gaa i Land, da han skulde seile strax; men en af Damerne bad ham om at sætte hende

●15●

i Land og selv følge med, dette kunde han ikke godt afslaa, og nu toge vi alle i Land, stolende paa at saalænge Captainen var i Land vilde Skibet ikke seile. Det er en Gruppe af venlige Øer med en rig tropisk Vegetation og et sundt og behageligt Klima. Havnen hvor vi landede dannes af en Bugt og er paa alle Sider beskyttet af en Række venlige smaa Klipper bevoxede med Palmer. Her laa en engelsk Orlogsmand, hvor vi vare ombord og bleve meget venligt modtagne af

●16●

Captainen; de laa her for at passe paa Slaveskibe, de havde nylig taget to, og ved samme Leilighed mistet 1 Officer og en heel Baads Mandskab.

Vort hele Ophold paa Land varede ikkun nogle faa Timer men var meget morsomt og muntert. Der er kun een Sygdom paa Øen som Folk døer af, det er Drukenskab; men den grassere rigtignok temlig stærkt, da alle Folk af Kjedsomhed forfalde dertil. Øen udmærker sig ved den Mærkværdighed at her kun findes 1 eneste Hest.

●17●

Jeg længes meget efter at høre fra Dig, men alle vore Breve ere nu gaaede til Australien, saa det vil vare noget inden jeg faaer Brev. Jeg haaber Du og alle Dine har det vel. Jeg er det nærmeste ved Danmark nu jeg vil være for en lang Tid. Desto værre er Thelegraphen her i Aden gaaet i Stykker, efter hvad der siges, ellers havde jeg sendt Dig en Julehilsen med den. Bliv endelig ved at skrive hver Maaned, selv om jeg faaer mange Breve paa een Gang,

●18●

og til andre Tider maa vente længe uden. Glem ikke at skrive alt, løst og fast, hvad der falder Dig ind, det er altid velkomment naar det kommer fra Dig. Hils Joacim og Niels fra mig og fortæl dem at her er to smaa Drenge paa Skibet, som jeg leger med hver Dag, de skal hjem til England for at gaa i Skole og sender deres bedste Hilsen til Joacim og Nils.

Nu farvel for denne Gang kjære G. Mine bedste Hilsen til Din Mand og Alle

gode Venner fra Din hengivne Broder T. Schouw

I Salene og op ad Bergenes
 Linder ligger Tannerplantagerne,
 med allierende Nøtter, og smukke
 Villaver, i frodige Haver og smaa
 Lunde. Vegetationen er ganske
 tropisk, Kokospalmer, Kaalpalmer,
 Dadelpalmer, Brødpalmetræet,
 Mangroen og naturligvis mange
 andre jeg har glemt eller aldrig
 kjendt, og i utrolig Ræddelse
 overalt paa Fær. Hovedstaden
 er Port Louis, det er en ganske
 ny By, men største Port af
 den er uimædlig inaktiv, da
 Hovedmaasien af Befolkningen
 er sort, det vil sige ikke

SKOVGAARD-MUSEET
 Mappe 5 Nr. 55

18de December 1862.

200 Mil syd for Aden,
 indbyrds i Nærmheden af
 Aden.

Lære G! Det blev ikke Buxton
 her jeg kom til dengang, vi
 have forandret Rejsen og gaa
 vi til Ceylon. Men jeg vil
 begynde her jeg slap. Vi seilede
 fra Apica til Mauritius i
 20 Dage; der er ikke meget
 at fortælle om en sejsdags
 Rejse, vi gik syd paa til
 den 4de Bredegrad hvor vi
 fik vestlig Vind, som
 førte os til 60° S. L. derfra

gik vi lige Nord paa; jeg
kan beviiste P. Möllers Ord
til at beskrive Stouren: "Thalun
kold og dinn ved Fødet snøftes"
o. s. v. thi det var omtrent
alt hvad vi oplevede; thi
det kan neppe have nogen
Interesse for dig, at vi den 10^{de}
f. f. havde Vindstille,
eller at det den 15de over
Aftenen blæste op til hvad
Sømanden kalder en stærk
Brise; men hvad vi paa Land
kalder en forrygende Storm;
i det Mindste sandiede vi

hen over Bølgetoppene med
en Fart af 14 a 12 Mil i Timen,
og havde kun et rodet Topisæl
oppe. Alle dinn Fing kan neppe
sige dig og andet os der ikke
at fortælle om en Lotlod.
Du hengaaer i en kjed som
mellem Lænsforvalter, hvor
Maaltiderne blive til Agerens
Hovedbegivenheder.
Den Mauritius, hvor vi vare
10 Dage, er en smal og snævr
Is indenfor Vindstredning
høje, smukke Skovhøje
Bjerge bedækkte hele Grev.

allehaende Muslinger; det er
saa man gik i et Museum for
Fisk. Imellem alle disse smaa
Fisk maa der dog af Mennesker,
maaske endda smaaere end
alt det andet. Der er den lille
man vedkastede Fisk, med et
smukt glindende blaa sort Hov,
blaat i lilla, hvide eller brune
Fier, med Turban om Hovedet;
Den indiske Grinde svømm i et
rødt Grundt med store smaa
inderbeide Guldringe i Halsen
og Fane og det lange Hals
bændet op i en Hinde i Halsen;
et smukt nogle af dem
men alle med Tænder og

II.
Nagere: men Indiere. Parten
alle ~~Indiere~~ er af Træ og indre
og ofte ogsaa indre meget store.
De bade Huse en stor og højt
region af en lille Havn;
men i største Parten af Gaderne
en Huse inden, pakkede det
dækket og lidt isle og forfærdet
Korn er meget god, altid faldt
af Hise, og det er meget godt
at se Huse i deres brønde
dragter smukke omkring, og
gjør en forfærdet; overdøende
Korn, medens de transporterer
Lakkeriet til Havn og
ind i Løkken. De Hjørner en

siendommelig Melodi, naar der
lofte Sukkervasshene paa og af
Vognene. Smidst er det om
Morgenen tidlig at gaa til
Torvet og see Livet der. Der
findes alle deus Frugter i en
uendelig Rigdom. Kokosnødden,
Brødfrugten, Ananasen, Mangsen
der sæges som en Juletræ dypet grønne eller rødme, nogle
i Torpættin (jeg holder meget af den) ere brune med mørke Pletter,
den dienevise Frugt hvis Naar andre glimre som Sol. Et Sted
jeg har glemt, men som ligger ligger en Skilpæde og Jæller,
et stort rødt Fordær, tager man skjönt de have skæret det
Shellen af ligger den et O-bes,
og den sæges som et Løj.
Der er fuldt af allehaande
Grønt i de, der er G, levende

Floris, Anders og Jæs, en Rigdom
af Hjird o. s. v. den sunde
Deel af Torvet er der hvor Fisker
selges; man finder meer en
hundrede forskjellige Arter af de
imøregite Fisk. De bedste Torver
der man her paa Fiskene, nogle
mørkeblaa som Havet, andre
rødme eller rødme, nogle
ere brune med mørke Pletter,
andre glimre som Sol. Et Sted
ligger en Skilpæde og Jæller,
skjönt de have skæret det
Hæde af den; et andet Sted
finder Reier saa store som
maa Fisk, uendelige Stumper,
Blakgeretter og en Rigdom af

Skon paa en Time eller to,
og Gæsterne glante ikke at
følge hans Exempel. Det var
sikkert ved det Hele var, at de
Alle Lede af den Mission, at
de vare ulige virksomme, eller
at saa Mennesker førte et mere
mød større Trældoms.

En historisk Markværdighed
findes her paa New, nemlig
Paul og Virginies Grav; men
jeg antager ikke den er kendt;
menten nok til at stjærne
paa en Beskrivelse af Landet
derude er jeg bange for at

Læse og gaa ind i det af ^{III.}
Brevet. Blandt af denne Race
bræder Piger og Børn ere i Reglen
meget smukke; men de ere
den støjpe. Det og her ser man
Folk hvort Alder tidt paa
Opvækket Blod; men de ere
ikke hyggelige og i Reglen have
de en sort hvidt Blod; den
Chineiser ser man ikke saa
fær af; de sidde i deres aabne
Noder med den lange Fiske
enten hængende med ad Pigger
eller smæret om Hovedet under
Hatten.

Den hvide Befolkning er
mesten udelukkende fransk.

Den var nemlig fransk indtalt Opera, med enkelte smukke
Begyndelser af dette Aarshundrede. Manfollte stemmer i blandt.
Man ser hin og vide par Sangerne ere alle for fede og
fæder, Sangerne ere for fede domme til at synge godt.
til at gaa, her de Vogn hør Advarsel er i det Sted meget
de her de ingen sætte de dem grænsende paa Jern; i Thille
ind om Aftenen paa Vandræen, hvor vi boede oprindede der af
og findes det mere en Moten Tjenestefolk som alle hjælp
nok. Til en her af er naturligt hermed med at bestille
at de tidligt blive fæde og ender ingen ting, og Verten foregik
ladere. Den er behjælp for dem med et glimrende
sine smukke Sanger, jeg saa Exempel, naar han havde
ingen; men jeg saa i det Sted, hvor den sidste Anstalt
taget hin fra. at indde paa Altanen 2 a 3
Her er en ganske god Tjener var han nød til at
vedergaae sig med en lille

Captainen; de laa her for at
jætte paa Skovskibe, de havde
nærlig taget to, og ved samme
Leilighed mistet Officer og en
heel Saads Mandskab.

Vot hele Iphold paa Land varede
i kin nogle paa Tinner men var
nægt morionut og muntet.

Der er kin en Lydum paa
Den som Folk dør af, det er
Drickeskab; men den græser
rigtig nok temlig stærkt, da
alle Folk af Njeditruehed forfalde
der til. Den indmarker sig ved
den Markværdighed at den kin
finder i næste Test.

IV
Rijgtaltes Landet, naar
det siger at Gaven er lavet
paa Speculation af en Mand
som i sin Tid tjente sig en
ret lille Formue ved den.

Vi opgave nu at tage til
Australien af forskjellige
lige gyldige Grunde, og tage
med Dampskibet Nepaul fra
Mauritius for over Aden at
tage til Ceylon, hvor der
skal være indmarkset Tagt.
Imorgen antages jeg at vi
skal være i Aden; vi have

havt en meget Behagelig
Tour deiligt Vær, godt Fæd,
og nettelig ~~seend~~ Passagerer. Først
sølte vi Burbon en Qvær
blivne Frankrig, og som slet og
alt Aguer Mauritius, vi vare
kun i Land en halv Dag.

Den mest ~~valdelige~~ sølte vi
Syonellere, nogle Inao'er
outrent medes Lissien; Cap:
taine vilde ikke tillade os
at gaa i Land, da han skulde
seile strax, men en af Sauerne
bed ham om at sætte hende

i Land og selv følge med, dette
kunde han ikke godt afslaa,
og nu toge vi alle i Land, de
levde paa at saalenge Captainen
var i Land vilde skibet ikke
seile. Det er en Gruppe af
veulige Jer med en rig tropisk
Vegetation et smukt og behageligt

Vilma. Næsten hvor vi
landede dannede af en Bugt
og er paa alle Sider beskyttet
af en Række veulige smaa
Skjpper bevoxede med Palmer.

Her ligger en engelsk Orlogsmænd,
hvor vi vare ombord og blev
meget veuligt modtagne af

V.

Jeg længes meget efter at høre
fra Dig, men alle vore Breve
ere nu gaaet til Australien,
saa det vil vare noget indtil
jeg faaer Breve. Jeg haaber du og
alle dine har det vel. Jeg er
det nærmeste ved Danmark
nu jeg vel være for en lang Tid.
Antroererne er Thelegraphen her
i Aften gaaet i Stykker, efter
hvad der siges, ellers havde jeg
sendt Dig en Falehiltun med
den. Blev endelig ved at skrive
hvor Maaned, selv om jeg faaer
mange Breve paa een Gang,

og til andre Tider maa vente
lange tiden; Glem ikke at
skrive alt, løst og fast, hvad der
fælder sig ind, det er altid vel-
komment naar det kommer
fra Dig. Nils Jacob og Nils
fra mig og fortæl dem at her er
to smaa Dreng paa Skibet, som
jeg leger med hver Dag, de skal
hjem til England for at gaa i
Skole og sender deres bedste Hilsen
til Jacob og Nils.

Nu farvel for denne Gang
kyss mig. Min bedste Hilsen til
din Maud og alle gode Venner
fra din færgione Broder
T. Schouw.